

מתיקות השבת

פרשת
שולח
תשפ"ה

יו"ר ע"י קהל לובלין בארה"ק

בראשות הגה"צ רבי מנחם ברוך יאזע שליט"א

תלמידיו של פוסק הדור בעל "שבט הלוי" זצוק"ל

♦ משיחורנו של מורינו הגה"צ שליט"א ♦

מתיקות רוח טובה

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

מי בעמך ישראל

לכבוד מערכת הגליון מתיקות השבת, אשמח אם תפרסמו את המעשה שאני שולח, שמראה מעט משבחי של עם הקדוש.

אני אברהם בן שלוש ואחת שנה, לפני כשנה לקיתי במחלת הסכרת ואני נזקק לסטפוליס. אחד הטפולים שאני נזקק להם הוא להרכיב על עצמי אחת לשבועים חישון שבודק מה מצב הסכר אצלי בגוף ומאותת לי אם יש צורך להזריק אינסולין וכדומה, בכדי שלא אבוא לידי סכנה חס ושלום.

בכל פעם בשבועים אני נגש לארגון חסד מסים בירושלים שמרכיבים לי את החישון הזה בארץ חסד ללא שום תשלום, אלא שהיום (יום א' פרשת בהעלותך תשפ"ה) הגיע שוב היום שבו אני צריך להרכיב את החישון ובארגון החסד הודיעו לי שהאדם שיודע להרכיב את החישון לא נמצא בעיר, לכן הלכתי לקפת חולים בכדי שהם ירכיבו לי.

הגעתי למרפאה וחוותים של הרופאים הוכיחה שהם שומרי תורה ומצוות, אה הפתעתי לגלות כמה הם נזהרים ולא מותרים גם על מדות טובות, כפי שיעידו הדברים הבאים.

במרפאה היו נמצאים שני רופאים, אחד מבקר בשם יחזקאל והשני צעיר ממשי [נראה לא יותר מבן עשרים שנה] בשם רפאל (השמות משאלים). נגשתי למבקר – יחזקאל, ובששתי שריכב לי את החישון שאני נזקק לו. יחזקאל ענה: אני מצטער, אה אינני יודע לעשות את המלאכה הזאת, נש למרפאה הסמוכה, שם ירכיבו לך.

מכיון שהרופא הצעיר – רפאל, עמד כרגע בחדר של יחזקאל, שאחתי אותו:

«המשך המעשה בעמוד ד

יתברר, ומשתדל בכל יום לעשות מעשים טובים ולרפא מדות טובות, או שחילה הוא עוסק ברע וחורש רעה על הזולת, או שהוא סתם משתעמם ומבטל את זמנו לבטלה, ובשמים מחפשים לכל אחד שליחות לעשות בעולם לפי מעשיו וכמו שאמרו חז"ל (שבת 15א): מגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב, וכך כאן בשמים חפשו מי יעסק להקטין את אחאב ובנדאי יהיה זה מי שלבו רע ואינו עוסק בעבודת ה'.

ומי שפחד בזה היה רוחו של נבואת היזרעאלי שצדק לנקם את דמו שלו מיד אחאב, ואז נביא השקר צדקיהו בן פנענה נגש לאחאב ואמר לו שהוא יצליח במלחמה בארם, והיני שרוחו של נבואת נבוכדנאסר באותו נביא שקר להטעות את אחאב ונשם אחאב נהרג. על כל פנים נמצאנו למדים שפעמים נכנסת רוח אחרת באדם וגורמת לו לעשות מעשים, וכן אמרו חז"ל (סוטה א), אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות.

"שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען". נשאלת השאלה, מה גרם למרגלים לפול בחטא נורא כזה? והנה אמרו חז"ל שהקב"ה אומר למשה רבנו "שלח לך" – לדעתה, וצריך להבין מה הפירוש לדעתה. הרי כל מעשיו של משה רבנו היו על פי ה' ולא היתה למשה רבנו דעה מבלעדי דעת ה', אם כן מה הפירוש לדעתה?

עוד בהפסוק השבת מצינו אצל רחב הזונה שאמרה למרגלים שישלח יהושע בן נון: "ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם" ופרשו חז"ל (ובחים קטז), שפונתה היתה לומר שלא קמה באיש רוח לדבר עברה, וכן גם אצל המרגלים מצינו את ענין הרוח שנאמרה בכלל: "ועשדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו". והאור החיים הק' מבאר שרוח אחרת שהיתה בו הינו רוח רעה – ללכת אחר עצת המרגלים, וכיון שהוא התגבר עליה, לכן הוא נקרא עבד ה'.

רוח נוקמת

להבין את הענין, נתבונן בגמרא בסנהדרין (לט:), שמוספרת על אחאב שפידע היה צונן מדבר עברה, והיה נקי מעבירות, ובכל זאת אין לו חלק לעולם הבא בגלל מעשיו הרעים שנבעו מכך שנישא אשה מרשעת איציל, שהטעתה אותו מאד מדרך ה', כגון מה שהסיתה אותו להרג את נבואת היזרעאלי ולקחת את פרמו, שעל כך אמר לו הנביא: "הרצחת וגם ירשת!". ואמר לו בנבואה שהנבלים ילקקו את דמו.

ומספר בנביא שברגע שהגיע זמנו של אחאב להענש, שאל הקב"ה מי יפתה את אחאב ויטעה אותו לצאת למקום סכנה כדי שיעזוב שם. ויבאר שכל לילה נשמטו של האדם עולה למעלה ושם בודקים את האדם האם הוא עוסק בתורה, תפלה והודאה לבו

פניני הלכה

• הרה"ג ר' יוסף טאנדל שליט"א •

בענין טלטול נר שבת

גר שהדליקו בו באותה שבת אסור לטלטלו אפילו לאחר שכתב (ש"ע רע"ט א), משום שפיון שבבין השמשות היה אסור בטלטול, משום שנעשה הגר והשמן והפתילה בסיס לשללית שהוא דבר האסור בטלטול, ומתוך שהקצה בביר השמשות, הרי הוא מקצה לכל השבת ונקרא 'מקצה מחמת אסור' (מ"ב ס"א א), ולכן אסור לטלטלו אפילו לצורך גופו או מקומו [לרב הפוסקים] (ש"ע רע"ט ב) ואם לא הדליקו את הנר באותה שבת, הוא נקרא 'כלי שמולאכתו לאסור' ומותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו (שעה"צ ס"ק ד).

וכאשר מניח הגר על השלחן, כתב המש"ב (ס"ק יח), שאם היו על השלחן גבין השמשות כפרות ושאר דברים שצריז לשבת, הרי השלחן הוא בסיס לדבר האסור והמותר וכוון שההתיר חשוב יותר, האסור בטל לגביו, ואם צריך למקום שעומד השלחן להושיב שם איזה דבר, רשאי לטלטל השלחן אפילו בעוד שהנרות דולקים עליו. ובענין חשיבות ההתיר כלפי האסור, כתבו הפוסקים (ש"ת ש"ט הלוי ח"ח סי' נב ועוד), שגם אם הניח פמוטי כסף על שלחנו ושונים רב, מקל מקום הפכרות הנצרכות לו לסעודת שבת חשבות יותר ואין הבסיס נאסר בטלטול.

יעקב, ראוי לכון להתדבק ברוחם הקדושה של אבותינו ובה מקבלים את רוחם.

ואצל אליהו הנביא מצינו שהקב"ה אמר לו: "והנה ה' עבר ורוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים לפני ה' לא ברוח ה'", כי רוח חזקה מסמלת על רוח רעה של גאווה שנמצאת בנשעים, לכן ברוח החזקה ה' לא נמצא, "ואחר האש קול דממה דקה", והקול הוא גם רוח וכמו שתרגם אינקלוס על הפסוק (בראשית ב'): "ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה" - לרוח ממלא. וה' נמצא ברוח זו של קול דממה דקה, שהיא מסמלת על רוח נמוכה של ענוה שנמצאת בצדיקים שהיא רוח טובה.

נמצא שמשה רבנו נצטוה מה' "שלח לה אנשים" - לדעתה, ואכן הקב"ה זכה אותו בשני אנשים, שהרי מעוט רבים שנים, שהם יהושע וכלב שהלכו עם רוחו ודעתו של משה.

מתיקות עין טובה

יבואו כל רוחות שבעולם, אינן יכולות לעקר אותו ממקומו.

ובעולם ישנן רוחות רעות של מזיקים שנגרוא מחטאים, ומאידך ישנן רוחות טובות שנוצרו על ידי האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, שמפל מחשבה, דבור ומעשה שלקחם ווצרו רוחות טובות שקנמות בעולם עד עצם היום הזה, ובכל פעם שאדם עושה מעשים רעים, זה יוצר רוחות רעות ואפסר לבטל את אותן רוחות רעות על ידי שאדם

לרעה כמו של המרגלים, אבל הוא קיים "ומלא אחריו", הינו שהתפלל לה' שימלא אותו ברוחו הטובה של משה רבנו, כמו שאמר חז"ל (סוטה לד'), שהוא עמד והתפלל על קברי האבות, ששם הוא התבונן בהן שדרכו של משה רבנו היא בעצם דרכו של אברהם אבינו ובקש מה' שיקבל את הרוח של משה רבנו שהוא אברהם אבינו וכה גם הוא נצל מעצת המרגלים.

רוחם של האבות

וזה מה שראוי לעשות על קברי צדיקים, לעשות אתדבקות רוחא ברוחא' פמוכא בספה"ק, הינו לבקש מה' ולומר: רבונו של עולם, הצדיק הזה השוכן פה, שעצמותיו הקדושות הן פארוח הברית, הלך בדרכיך והיה מלא ברוח ה', באהבת ה' וביראתו, אני רוצה לקבל את הרוח הטובה של הצדיק הזה ללכת בדרכיו הטובים. וכן בכל פעם שאנחנו מזכירים בתפלה 'אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי

מצינו בגמרא (ב"מ קז.) שדעת שמואל שהכל מתים על ידי הרוח, ורב אומר שהכל מתים על ידי העין.

ואפשר לומר שרב ושמואל אינם חולקים, אלא רב אמר שרב בני אדם מתים על ידי עין רעה, הינו על ידי שבגני אדם דנים זה את זה לכף חובה ומוציאים דפי בזלות, ושמואל הסביר שפיון שיש באדם עין רעה, מייד באה אליו רוח רעה ושוטטת בו ועוקרת אותו מן העולם, אף מי שיש לו עין טובה, אפילו

מרירות לשונאי ישראל

במרפסת נראה "בלעם" (עלי חמינאי ב:מינו) מסלל ומשגר טילים לעבר עם ישראל, אך ה' מפר את עצתו והטילים נוחתים על גוים וישמעאלים, והוא מלא בזעם על כך אנשיו העומדים לצדו משותממים: מדוע הטילים לא פועלים את פעלתם?!

איה עלינו להתחס למלחמה השוררת ביםים אלו?

על כך במאמר: 'מתיקות הכרת הטוב'

• הרה"צ ד' אליהו קאהן שליט"א
משגיח דשיבתנו

יש עתיד למועדי ישראל?...

אֵימָתָא בַּמִּדְרָשׁ (ילקוט"ש משלי
רמז תתקמ"ד), 'לְעֵתִיד לְבֹא כָּל
הַמּוֹעֲדִים עֲתִידִים לְבָטֵל'. נִשְׁאַלְתָּ
הַשְּׂאֵלָה, הֲרֵי אֲנִי יוֹדְעִים שֶׁהַתּוֹרָה
קִיַּמְתָּ לַעַד וּלְגִצּוֹחַ נִצָּחִים, אִם
כּוֹ אֵיךְ אֶפְשָׁר לּוֹמַר שֶׁהַמּוֹעֲדִים
שֶׁנִּקְבְּעוּ בַּתּוֹרָה יִתְבַטְּלוּ?

אֵלֶּה אַפְשָׁר לְבָאֵר זֹאת עַל פִּי
הַגִּמְרָא בְּבִרְכוֹת, שֶׁהַנְּסִים שֶׁל
יִצְיָאֵת מִצָּרִים יִהְיוּ טַפְלִים כְּלָפִי
הַנְּסִים שֶׁיִּהְיוּ בְּנֵאֱלֹה הַשְּׁלָמָה, וְלִפִּי
זֶה אַפְשָׁר לְבָאֵר, שֶׁבְּנֵאֱלֹה הַקְּרוֹבָה
לְבֹאֵר יִהְיוּ נְסִים גְּדוֹלִים כֹּל כֵּן,
שֶׁכָּל הַנְּסִים שֶׁל הַמוֹעֲדִים יִהְיוּ
כְּלוּלִים בָּהֶם, פֶּסַח - שֶׁה' פּוֹסֵחַ
אֶת הַמִּשְׁחִית מִבִּמְתִּינוּ, סִכּוֹת -
שֶׁה' מְסַכֵּחַ עֲלֵינוּ שְׁלֵא נִגְזֹךְ בְּשׁוּם
דֶּרֶךְ שֶׁהִיא, חֲרָקָה - שֶׁהַקֶּב"ה
מוֹסֵר גְּבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים וְרַבִּים
בְּיַד מַעֲטִים, כִּפִּי שְׂרׁוּאִים בְּזַמְנֵנו
שְׂאוּזִבִּים רַבִּים נִמְסָרִים בְּיַדֵּינוּ
בְּדֶרֶךְ שֶׁל נְסִים גְּדוֹלִים וְגִלּוּיִים.

וְהַמְדַּרְשׁ מִסֵּים שֵׁם: 'וַיְמִי הַפְּרוּשׁ
אֵינֶם בְּטָלִים לְעוֹלָם' וְאַפְשָׁר לְבֹאֵה
שָׁמָּה שֶׁהִיא בְּזִמּוֹן הָמֶן שֶׁיָּד בְּכָל
זוֹת, שֶׁקָּמִים עָלֵינוּ אוֹיְבִים כִּהְמוֹן
שָׁפָל רְצוֹנָם לְהִשְׁמִידֵנוּ בְּיוֹם אֶחָד,
וְהַקֶּבֶץ ה' מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם. וַיִּתְּבֹאֵר
לְפִי זֶה, שְׂאִיו בְּזִמּוֹת הַמְדַּרְשׁ לומר
שֶׁהַמוֹעֲדִים יִתְבַּטְּלוּ כִּפְשֻׁטוֹ ח",
אֲלֹא שֶׁהַנֹּסִים שֶׁעָלִיהֶם אֵנוּ חֻגְגִּים
כָּל אֶחָד בְּמוֹעֲדוֹ עִם יַחַס מִיָּחָד
לְאוֹתוֹ חג, יִתְקַיְּמוּ בָּלָם בְּכָל יוֹם
וְיוֹם בַּיּוֹמֹת הַהֵאלָה בְּתוֹךְ יוֹם אֶחָד,
הֵינּוּ שְׂבִיּוֹם אֶחָד יֵרְאוּ נֹסִים שֶׁל
כָּל הַמוֹעֲדִים גַּם יַחַד, וְזֶה הַפְּרוּשׁ
שֶׁ'יִהְיוּ בְּטָלִים' כִּי לֹא תִהְיֶה
מִשְׁמַעוֹת וּנְפֻדָּת לְכָל חג בִּפְנֵי
עַצְמוֹ, אֲלֹא כָּל הַחֻגִּים יִתְבַּטְּלוּ
וַיִּכְלָלוּ זֶה בְּזֶה, אֲנוּ תַּפְּלָה שֶׁקָּמִים
בְּקָרוֹב: "וַיִּדְעוּ כִּי אֶתֶּה שְׁמָךְ ה'
לְבַדָּה עֲלִינוֹן עַל כָּל הָאֲרָץ", אֲמֵן.

אֲבָרְהָם אָבִינוּ שֶׁנֶּקְרָא "נָדִיב" (שהש"ר ז"ה),
וְכֵן יָדוּד בְּקֶשֶׁת: "וְרוּחַ קִדְשָׁהּ אֶל תִּקַּח מִמֶּנִּי",
כִּי הָרוּחַ שֶׁבָּאָדָם הִיא זֹאת שְׂמוּלִיכָה אוֹתוֹ
לְטֵב אוֹ לְמוֹטָב.

בטול רוחות רעות

וּמִקְרֹב הָאֲנָה אֲנֻחֵה לְיֹמֵדִים אִיךָ נִצְלִים
מִרוּחַ רָעָה, כְּמוֹ שֶׁהִיא אֲמָרָה: "נִשְׁמָע וְיִמָּס
לִבְּנוּ וְלֹא קָמוּהוּ עוֹד רוּחַ אֲדָישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי
ה' אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹקִים בְּשָׂמִים מִמַּעַל וְעַל
הָאָרֶץ מִתְחַת", שֶׁשָּׁם הִיא דִּבְרָה עַל רוּחַ
שֶׁל יֵצֵר הָרָע שֶׁהִתְמוֹגְגָה עַל יְדֵי שָׁעַל יְדֵי
שֶׁפֶלֶם רָאוּ וְהִתְבּוֹנְנוּ בְּמַעֲשֵׂי ה' בְּקִרְיַת
צֶדֶק סוּף וּבְמִלְחָמוֹת בְּאוֹיְבֵי שִׁדְרָאֵל, אִם כֵּן
יָנִים אֵלֵינוּ. שֶׁלֹּא הִתְדַּמְּנוֹת הַתְּבוֹנָנוּ בְּנִסֵּי
הַגְּדֹלִים שֶׁהִקְפֵּה ה' מִחוּלָּל לָנוּ עִמּוֹ: שִׁדְרָאֵל,
בְּאֻדֵּי הָאוֹיְבִים בְּקָרָץ וּבְעוֹלָה, וְכֵן נִזְכָּה שִׁדְרָאֵל
תִּשְׁלַט בְּנוֹ רוּחַ רָעָה, אֲזָל רַק רוּחַ טוֹבָה.

וַיִּבְרָשׁ מֶמֶה' שִׁיחֹן אוֹתֵנּוּ וְזֹאת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחַ טוֹבָה שֶׁעָמְדָה נֶשֶׁב כְּלָנֶה בְּתִשְׁבֻּבָה
שֶׁלָּמָה וְגַלְף בְּדִרְכֵי ה', וְכָף נִרְאָה נִסִּים
לְגִיִּים בְּאֵמֶד כֹּף אוֹיְבֵי יִשְׂרָאֵל וּבִהְרֵמַת
קָרוֹ עִם יִשְׂרָאֵל בְּגֻאֶלָה הַשְּׁלָמָה בְּקִרְבֹּ
מִמֶּשׁ, אֲמֵן וְאֲמֵן.

מְתִיקוֹת הַפֶּרֶת הַטּוֹב

לְבַד הִטְעוּ אוֹתָם, אֵלָּא בְּכָל אָדָם עֲצֹמוּ
 יֵשׁ יֵצֵר הָרַע שֶׁמִּתְנַגֵּד לְרֹאשׁוֹ ה' וְהוּא שׁוֹלֵט
 בּוֹ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הַיֵּצֵר הַטּוֹב, וְאִם הוּא לֹא
 מִתְנַגֵּב עַל הַכֹּחַ הָרַע הַזֶּה, הוּא יִלֹּךְ אַחֲרֵי
 עֲצָה שֶׁל אֲנָשִׁים רָעִים בְּמִקּוֹם לְלַכְתָּ אַחֲרֵי
 מִרְאוֹת הָאֱלֹקִים שְׂרָאָה.

וכיום, בזמן המלחמה הנוראה הזאת, גלים מתעוררים בתשובה ומבקשים את ביאת המשיח, וצריך להבין מה אנחנו מבקשים כשנבקשים ששוב המשיח, שיהי בכלליות גשמיית ויפגע לא חסר גם פיוס וכל מה שנאנחנו מבקשים הוא לשמוע שיתמלא הארץ דעה את ה', ונמשיח צדקו: ולמד אותנו ללכת אחר רצון ה' ולא אחר היצר הרע.

נסי המלחמות

וְכָל אֶחָד צָרָה לְהִיט מוֹכּוֹ לְבִיאת הַמְּשִׁיחִי,
לִכְּנֹס כְּכָר פֶּעַת צָרָה שֶׁיִּהְיֶה חָשׁוּב לָנוּ
לְהַתְעַלּוֹת בְּעֶשֶׂק הַתּוֹרָה וּבִדְרֹת ה' יוֹתֵר מִכָּל
דָּבָר אַחֵר, שֶׁהֵרִי כְּשִׁיבּוֹא הַמְּשִׁיחַ הַגָּשְׁמִימִית
תָּבוֹא לְכָל אֶחָד בְּקָלּוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲז"ל
(פְּתִילּוֹת עֵינַי:), שֶׁעֲתִידוֹ אֵילֵךְ בְּרֶגֶל שְׂבָאֲרִץ
וְיִשְׂרָאֵל שֶׁיִּטְעֹנֶנּוּ פְּרוֹת, וְעוֹד אָמְרוּ (שָׁבָת לז'),
שֶׁעֲתִידָה אֶרֶץ וְיִשְׂרָאֵל שֶׁתּוֹצִיא לֶחֶם אֲפּוֹי
וּבְגָדִים, וְאִם כֵּן לֹא נִצְטָרֵךְ לִטְרַח בְּשִׁבִּיל

עוֹשֶׂה מַעֲשִׂים טוֹבִים עִם רוּחַ יְדִידָה, שֶׁמֶכֶּר
נוֹצְרוֹת רוּחוֹת טוֹבוֹת, וְכִמּוֹ כֵּן מִכָּל תַּפְּלָה
שֶׁאֵדָם מִתְפַּלֵּל נוֹצְרוֹת רוּחוֹת טוֹבוֹת שֶׁמְלוֹת
אֶת הָאָדָם לַמֶּשֶׁךְ שְׁנֵים רְבוֹת.

אנרגיות נצחיות

ויכמו שפכים גם המחקרים גלו שכל מילה
חיובית שאדם מוציא מפיו יוצרת אנרגיות
חיוביות באוויר העולם שאינן כלות לעולם,
ובמיוחד, כאשר אדם מוציא מפיו מילה
שלילית, היא יוצרת באוויר העולם אנרגיות
שליליות שאינן כלות לעולם.

וְעַל כָּל אֶחָד מֵאַתְנָּה לְבַקֵּשׁ מִה' שְׂבִיבוּ אֵלָיו הַרְחֹחַת הַטּוֹבוֹת שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ הַקְדוּשִׁים אֲבֹרָה: יִצְחָק וְעֵקֵב וְכָל הַצְדִּיקִים, וְאַפְשָׁר לִכְנֹן זֹאת כְּשֶׁאֹמְרִים: "וַיָּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל... וְרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיְדַבֵּר אֲשֶׁר שְׁמִיתָ בְּפִי לֹא יִמְשְׁנוּ מִפִּי וּיִמִּי וְרַעַף", שֶׁהֵרִיחַ הַטּוֹבָה תְּלוּיָה אוֹתָנוּ וְאֵת וְרַעְנוּ עַד עוֹלָם.

וְכַן מְצִינוּ בַּתְּהִלִּים שֶׁדָּוִד מְלַכְנוּ לְאַחֵר שְׁמוֹדָה
עַל חֶטְאָו, הוּא מִבְקֵשׁ עַל רוּחַ טוֹבָה, כְּמוֹ
שֶׁאָמַר: "הִשְׁיבָה לִי... וְרוּחַ נְדִיבָה תִסְמְכֵנִי",
וּאִפְשָׁר לִפְרֹשׁ שְׁרוּחַ נְדִיבָה הִיא רוּחוֹ שֶׁל

"וַיֵּצִיאוּ דַבַּת הָאָרֶץ..." צָרִיךְ בּוֹדֵר, דִּהְיֶנּה עַם יִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ מִמּוֹצְרִים כְּשֶׁהֵקֵם ה' הוֹלֵךְ בְּרֹאשָׁם, וּבִפְשֻׁת הַפְּעֻלֹתָיו מִצִּיּוֹן שֶׁהִתְלַוְנָה עַל הָאֶזְל, וְזֶה עֲדוֹן יָכוֹל לִהְיוֹת מוֹבֵן שֶׁאֲדָם רוֹצֵה לֵּאמֹל, וְהָיָה לָהֶם שִׁסּוֹן קָשֶׁה שֶׁלֹּא לִהְיוֹנָן עַל זֶה. אָבֵל כָּאן הִתְגַּלְּוֹת וְהַן עַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה שֶׁהֵקֵם ה' רוֹצֵה לַתֵּת לָהֶם, וְעַל כֵּן הֵם אוֹמְרִים שֶׁהֵם מַעֲדִיפִים לְחוּד לָאָרֶץ מִצְרִים, שֶׁזֶּה פֶּלֶא נוֹרָא מֵאֵד – מִצְרִים – לָאָרֶץ טוֹבָה, וְזֶה לָאָרֶץ שֶׁהֵקֵם ה' אוֹמֵר שֶׁהִיא אֶרֶץ חֲזָה טוֹבָה וְרוֹחֵה, הֵם מוֹשִׁיבִים לָאָרֶץ עֵצָה.

וְלִקְחָהּ זֶה פְּלֵא עֲצוֹם, שְׂאֵתֶּיךָ שְׂאֵת אֶת
 הַגְּדֵלָתָהּ בְּקִרְיַת יֵם סוּף וּבְמַעֲמַד הַר סִינַי
 שֶׁנֶּעֱשֶׂה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, הֵם מִמִּירָם אֶת
 דַּעְתּוֹ שֶׁל ה' שֶׁנֶּאֱמָרָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבְּנוֹ
 שֶׁהָיָא אֶרֶץ טוֹבָה, וּמִכְבִּלִים אֶת דַּעְתָּם שֶׁל
 עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים שְׂבוּגִים בָּהֶּם וּמַדְבִּירִים סָרָה
 עַל אֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ?

אדם מטעה את עצמו

אֶלָּא הַתְּשׁוּבָה הִיא שְׂכָף הוּא טִבֵּעַ הָאָדָם, שֶׁתִּמְדִּי יֵצֵר לְבֹרַע וְשׂוֹאֵף לְמִטָּה, וְאִף אִם רָאָה מִרְאוֹת אֱלֹקִים, כָּל עוֹד הוּא חִי, הוּא שׁוֹב מִתְגַּבֵּר בִּיצִרָו, כִּי כָּאן, לֹא הַמִּרְגָּלִים

עצה מתוקה

הימים האלו ימי מלחמה ויש בזה מעלה גדולה, שכל כולם יראים על חייהם ולא עסוקים בחטאים, ולהפך, מרבית בתורה ובמעשים טובים ורוכשים חיי עולם הבא, וצריך להתפלל שתמיד תהיה יראה מה' והתרחקות מרע ודבקות בדרך הישר לטוב לנו בזה ובכא.

מתיקות שיחיו

רבונו של עולם, מודים אנו לפניך על הנסים העצומים שאתה עושה עמנו בעת ובעונה הזאת בהצילנו מלכנו מידי אויבנו הזוממים להכחיד את בניך אהוביך חס ושלום וכימי צאתנו מארץ מצרים אתה מראנו נפלאות, וכמו שהושעת את עמך בימי מרדכי ואסתר בשושן הבירה מגזרת המן הרשע, כך בימים האלו אתה מצילנו ופודה את נפשנו מידי מבקשי רעתנו.

ומודים אנו לפניך על שאתה מטהר את העולם מעוונות ומחטאים על ידי הפחד והמורא שאתה מביא בעולם מתוך האויב, ועל ידי זה עמך ישראל מוסיפים תורה ויראת שמים, ומחלים אנו את פניך שיהיה כל הפחד הזה פחד שוא בלבד שיכפר לנו, שלא תצא לפעל שום מזימה של האויבים ולא תעשינה ידיהם תושיה, אלא חרם תבוא בלבם וקשיתוהם תשכרנה, אמן סלה.

אלא שמאחר וראיתי שהרופא מהמרפאה הסמוכה מסביר לו והוא מתקשה להבין, בעת חששתי שלא תצא תסלח שכולה להזיק לבריאותה, לכן נגשתי לעזר, וכן ברור ה' יחזקאל גם לא נקע וגם למד איר לעשות את העבודה בפעם הבאה.

יצאתי מהמרפאה ואמרתי לרבונו של עולם: "מי בעמך ישראל גוי אחד בארץ", תראה את מעלותיהם של עמך הקדוש ורק תיטיב להם תמיד בבריאות וכל טוב ותגאלנו גאלה שלמה בקרוב, אמן.

ח. י. ג. ירושלים

שאמרו למשה "זכרנו... את הקשואים" וכו' ולמה פעת הם מתרעמים על זה?

אלא שכבר אמר חזני המעגל, שעם ישראל אינם מסגלים לרב טובה (תענית כג), כי טבע האדם ששש לו שפע גדול מאד, הוא בא לידי כפיית טובה, ועל האדם לשבר את המדה הרעה הזאת של כפיית טובה, ורק להודות לה' ולהכיר לו טובה באמת על כל הטובות שגומל עמו.

ויהיה לנו עוד יותר טוב

וכל המעשה הזה של המגלים נקבת בתורה כדי ללמד אותנו שכל דור ובכל אדם יש את הנסיון הזה להתרעם על הנהגת ה', שבה אדם נכשל בכפיית טובה, ואפילו אם יראה נסים גדולים וגלויים, הוא עלול לכפות בטובות שה' עושה עמו, שכן הוא טבע האדם, שהוא יכול לסבך שבעבר היה לו טוב, אף על החוזה הוא מתרעם ועל העתיד הוא חושש, והאמת היא שצריך להתבונן בעבר ולבא מקף לאמונה ובטחון שלם בה', שמי שעזר לנו עד עתה, ימשיך ויעזר לנו ביתר שאת וביותר עוד.

והדברים אמורים לתמיד ובפרט למלחמה שמתרחשת בעת, שרבים חוששים ופחדים, ועלינו להתחזק מהנסים שראינו שהקב"ה גמל אתנו עד עתה והצילנו מידי האויבים, וללמוד מזה שבזויד הקב"ה ימשיך ויציילנו, וכמוכן להזהר בכל הנהירות הנצרכת כדי שלא להפסיד זכויות (ע שבת לב), אכל להאמין שהקב"ה יראה לנו את ידו הטובה, ושעוד נראה נסים גדולים יותר ויותר, אמן ואמן.

לרפאל: תודה לה בעת למדתי איר לעשות את זה בקלות.

בעת היה לי קשה מנין ידע רפאל להרכיב את החישון, הרי הוא אמר שגם הוא לא יודע את העבודה הזאת והוא כלל לא שמע את ההנחיות מהרופא של המרפאה הסמוכה?

לא היה נעים לי לשאל את השאלה הזאת, אבל באשר יחזקאל המבגר יצא מהחזה, תרץ לי רפאל את השאלה וכן אמר: בעצם אני יודע היטב את המלאכה הזאת, אבל כיון ששמעתי שיחזקאל אומר לה שהוא לא יודע את המלאכה, לא רציתי שהוא יחלש בדעתו שאני יודע דבר שהוא לא יודע, ובפרט שבגר תוצר לו הרגשה שהוא כבר מבגר ולא מבין מה שהעצירים מבינים, לכן אמרתי שגם אני לא יודע את המלאכה והעצתי שתסתדר במרפאה השנייה והעקר שלא אפגע ברופא המבגר.

אכל ושייתה, וכל הזמן יצא לנו רק לעסק בתורה ובעבודת ה', ובשכיל זה צריך להכין את עצמנו שיהיה לנו חשק לשבת כל היום על התורה ועל העבודה.

וכעת, כשאנו סמוכים לגאלה, הקב"ה עורר מלחמות עבור עמו ישראל, כמו שצאמר (ישעיה מב יא): "ה' בגבור יצא פאיש מלחמות ועיר קנאה יריע אף יצריח על איביו יתגבר", והמלחמות הללו באות להראות לנו שהקב"ה מנהל את כל הבריאה ושהוא אוהב את עמו מאד מאד, וגמולו שהתפרסם שלפני שהשמידו הרבה מראשי המלכות באיראן, הלך מלשון אחד מאוהב"ב שמתנחם לשונאי ישראל והודיע באישון לילה לאחד מראשי המלכות האיראנים שהולכים פעת להשמיד אותם והוא קעס עליו על שמפריע לו בשניתו, ולא שמוע בקולו וכן הצליחו להשמיד אותם. כי רק הקב"ה הוא זה שסמא את עיניהם של האויבים המרים האלו כדי להושיענו ולהצילנו מידיהם.

להתעצם בהכרת הטוב

כששומעים כאלו דברים, עלינו להתעצם בהכרת הטוב לה' יתברך, ולא כמו שרואים אצל המרגלים את הטבע הנורא שבאדם של כפיית טובה, ששפראו שבארץ ישראל גדלים פרות גדולים, באו מקף לידי תרעמת ואמרו כשם שהפרות שם גדולים, כך בני האדם שם גדולים, שזהו פלא גדול שהרי ראוי להם רק לשמח שממתינים להם שם פרות טובים ושפע גדול ועצום, שהרי הם צפו לזה, כמו

המשך
מתיקות הניסים

אתה אולי כן יודע להרכיב את החישון? וגם הוא ענה לי: אני יודע. באותו רגע רפאל יצא מהחזה ויחזקאל הריס טלפון למרפאה הסמוכה על מנת לברר האם נמצא שם הרופא שידע להרכיב את החישון, הרופא ענה לו בטלפון ואמר לו: החולה לא צריך להגיע אלי, אני אסביר לה איר להרכיב ויתרכיב לו אתה.

הרופא מהמרפאה הסמוכה החל להסביר ליחזקאל המבגר, הוא איר לא הצליח להבין ושאל שוב ושוב איר בדיוק צריך לפעל ויא רפאל - הרופא הצעיר נכנס שוב לחדר ואמר ליחזקאל: בעזרת ה' נעשה את זה ביחד ונצליח.

כך נגשו שני הרופאים להרכיב לי את החישון ואז היה נכר שרפאל הצעיר ידע את כל המלאכה כראוי ויחזקאל המבגר רק למד ממנו איר אמורים לעשות את זה. כשהסתמה המרפאה, אמר יחזקאל